

Na'aseh V'nishma: Religious Fervor at Har Sinai

Source 1: Shemot Ch. 24

- א** וְאֶל-מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל-יְהוָה, אַתָּה וְאַהֲרֹן נָדָב וְאַבִּיהוּא, וְשִׁבְעִים מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל; וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם, מֵרָחֹק.
- 1** And unto Moses He said: 'Come up unto the LORD, thou, and Aaron, Nadab, and Abihu, and seventy of the elders of Israel; and worship ye afar off;
- ב** וְנֹגֵשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֶל-יְהוָה, וְהֵם לֹא יִגָּשׁוּ; וְהָעָם, לֹא יַעֲלוּ עִמּוֹ.
- 2** and Moses alone shall come near unto the LORD; but they shall not come near; neither shall the people go up with him.'
- ג** וַיָּבֹא מֹשֶׁה, וַיְסַפֵּר לָעָם אֵת כָּל-דִּבְרֵי יְהוָה, וְאֵת, כָּל-הַמִּשְׁפָּטִים; וַיַּעַן כָּל-הָעָם קוֹל אֶחָד, וַיֹּאמְרוּ, כָּל-הַדִּבְרִים אֲשֶׁר-דִּבֶּר יְהוָה, נַעֲשֶׂה.
- 3** And Moses came and told the people all the words of the LORD, and all the ordinances; and all the people answered with one voice, and said: 'All the words which the LORD hath spoken will we do.'
- ד** וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה, אֵת כָּל-דִּבְרֵי יְהוָה, וַיִּשְׁכַּם בַּבֹּקֶר, וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ תַּחַת הָהָר; וּשְׁתֵּים עָשָׂר מִצְבֵּה, לְשִׁנִּים עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל.
- 4** And Moses wrote all the words of the LORD, and rose up early in the morning, and builded an altar under the mount, and twelve pillars, according to the twelve tribes of Israel.
- ה** וַיִּשְׁלַח, אֶת-נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲלוּ, עֹלֹת; וַיִּזְבְּחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים, לַיהוָה--פָּרִים.
- 5** And he sent the young men of the children of Israel, who offered burnt-offerings, and sacrificed peace-offerings of oxen unto the LORD.
- ו** וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצֵי הַדָּם, וַיִּשֶׂם בְּאֵגָנֹת; וְחֲצֵי הַדָּם, זָרַק עַל-הַמִּזְבֵּחַ.
- 6** And Moses took half of the blood, and put it in basins; and half of the blood he dashed against the altar.
- ז** וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית, וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם; וַיֹּאמְרוּ, כָּל אֲשֶׁר-דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע.
- 7** And he took the book of the covenant, and read in the hearing of the people; and they said: 'All that the LORD hath spoken will we do, and obey.'

ח וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת-הַדָּם, וַיִּזְרַק עַל-הָעָם; וַיֹּאמֶר, הִנֵּה דַם-הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם, עַל-כָּל-הַדְּבָרִים, הָאֵלֶּה. 8 And Moses took the blood, and sprinkled it on the people, and said: 'Behold the blood of the covenant, which the LORD hath made with you in agreement with all these words.'

When does this scene seem to take place? Let's review the basic content of the previous chapters:

Ch. 19 – Bnai Yisrael arrive at Har Sinai; Moshe ascends the mountain, the people are warned to not cross the boundary on to the mountain

Ch. 20 – Ten Commandments are given orally. Nation asks Moshe to speak to them, as the communication from Hashem is too overwhelming. Rashi places this after the second of the Aseret Hadibrot and before the rest of them.

Ch. 21 – Parshat Mishpatim – bulk of the laws are civil/monetary laws, בין אדם לחבירו; starting with the laws of servitude; ox goring another ox etc

Ch. 22 – continuation of laws בין אדם לחבירו – laws of theft, shomrim/bailment etc

Ch. 23 – Laws aimed specifically at the justice system – prohibition of bribery; laws of returning lost property; overview of the Chagim – Pesach, Shavuot and Succot; Hashem will send his angel in front of B'nai Yisrael – warnings against being influenced by Canaanite nations towards idolatry; rid the country of idolatry

Source 2: Rashi

And to Moses He said, “Come up...:” This section was [actually] said before the Ten Commandments [were given] (Mechilta 19:10). On the fourth of Sivan, “Come up” was said to him [Moses]..

ואל משה אמר עלה :
פרשה זו נאמרה קודם
עשרת הדברות, ובארבעה
בסיון נאמר לו עלה :

So Moses came and told the people: on that day.

ויבא משה ויספר לעם :
בו ביום:

All the words of the Lord: The commandments of separation [of the men from the women] and setting boundaries [around the mountain so that people would not cross].

את כל דברי ה' : מצות
פרישה והגבלה:

And all the ordinances: The seven commandments that the Noachides were commanded [to observe], in addition to [keeping] the Sabbath, honoring one's father and mother, [the laws of] the red cow, and laws of jurisprudence, which were given to them in Marah. Since this was before

ואת כל המשפטים : שבע
מצות שנצטוו בני נח.
ושבת וכבוד אב ואם ופרה

the giving of the Torah, there were only these commandments and ordinances.]

and he arose early in the morning: on the fifth of Sivan.

אדומה ודינין שניתנו להם

במרה:

וישכם בבקר : בחמשה

בסיון:

Source 3: Rav Moshe Tzuriel on Pasuk 7

How can you do before you hear? First of all, we have to hear what is being asked of us, and then we can implement and fulfill.

Why did they say נעשה before נשמע?

כיצד עושים לפני ששומעים? הרי קודם כל צריכים לשמוע מה הוא שדורשים מהם, ואחר כך יוכלו לבצע ולקיים: למה הקדימו מלת "נעשה" לפני "נשמע"?

Source 4: Commentary of Abarbanel

After Hashem informed them of the sending of the angel and warned them to heed his voice, the angel began to speak to Moshe and command him, in Hashem's name: Go up to Hashem...It is clear that all of these words - until now - came after Israel heard the Ten Commandments. They were all said to Moshe on that sixth day (of Sivan) and the nation was sitting far away, turned towards the mountain, silent until Moshe would arrive, and then Moshe descended and told the nation all of God's words and the judgements (in Parshat Mishpatim) Then the whole nation answered, "everything that Hashem said we will do" - in other words - we accept upon ourselves all of these mitzvot that Hashem spoke to you; then at night, after Moshe heard their response, he wrote down all of the words that Hashem had said to him...then the whole nation answered as one, "everything that Hashem has said we will do and we will listen." Meaning: Even though you have told us many mitzvot, we will do and fulfill everything that Hashem has told you - and not only these mitzvot that he has told you - but also other mitzvot if He commands us in additional mitzvot we will listen to them and accept them. That's why they added נשמע after נעשה.

אחרי שהודיע השם שליחות המלאך והזהיר השמר מפניו ושמע בקולו וגומר מיד התחיל המלאך לדבר אל משה ולצוותו בשם ה' אל עולם וזה הוא אמרו ואל משה אמר עלה אל ה' רוצה לומר ואל משה אמר המלאך הנזכר למעלה עלה אל ה' ונגש משה לבדו אל ה' כי צוה לו המלאך ההוא שיעלה משה ואהרן ובניו והזקנים שמה קודם שתתחיל הנהגת המלאך ההוא ולכן לא אמר עלה אלי אלא עלה אל ה' ונגש משה לבדו אל ה' לפי שהי' המלאך מצוה לו כל זה. והוא פירוש נאה ומתקבל מאד. הנה התבאר שכל הדבורים שנאמרו עד כאן היו אחרי שמעו ישראל עשרת הדברות. וכלם נאמרו למשה ביום הו' ההוא והעם היה יושב מרחוק פונה אל ההר והעם משתאה מחריש עד בוא משה ע"ה ואז ירד ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים ודבר ה' הם פרשת אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם וכן פרשת הנה אנכי שולח מלאך לפניך וכן ספר להם את כל המשפטים שבפרשת אלה המשפטים ואז ענו כל העם פה אחד כל אשר דבר ה' נעשה כלומר קבלנו על עצמנו כל המצות האלה שדבר ה' לך וכלם נשמור ונעשה ואז באותו יום הו' בערב אחרי שמשה דבר אל העם ושמע תשובתם כתב את כל דברי ה' שהוא שם כלל לכל מה שנאמר לו מהדבורים והמשפטים ... ואז ענו כל העם גם כן באגודה אחת כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע רוצה לומר עם היות הדבורים והמצות אשר צויתנו רבות מאד דע לך כי כל אשר דבר ה' לך נעשה ונקיים ולא בלבד המצות האלה שאמרת. אבל גם מצות אחרות אם יצוה עוד אותנו נשמע אותם ונקבלם. ולכן הוסיפו לומר ונשמע אחרי נעשה.

Source 5: Rav Tzuriel

תירוץ זה איננו נוח, כי כבר הקדים המקרא "ויוספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים" (פסוק ג). הרי שכבר שמעו את הכל, ומה יש להם לצפות להוספות?

This answer does not sit well, because the Torah had already said that Moshe told them all of the words of Hashem and the judgments. In other words, they already heard everything – so what were they expecting to hear in addition?

Source 6: Seforno

They are committing themselves to perform mitzvot for the sake of adhering to Hashem's words, and not to get rewarded

נעשה ונשמע. נעשה לתכלית שנשמע בקולו כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס

Source 7: Rav Tzuriel

This approach is also difficult. If this was their intent, why did they not immediately say this in verse 3? Why did they divide their answer into two stages?

אבל גם תירוץ זה הוא דחוק. כי אם זאת כוונתם, מפני מה לא ענו כך מיד ... כבר בפסוק ג' מדוע יש לתשובתם שני שלבים?

Source 8: Midrash Me'or Ha'afeila – Rebbe Netanel of Yemen, 1329, explained by Rav Tzuriel:

במלת "נעשה" מדובר בה על קיום מצוות עשה; "ונשמע" היא על קיום "לא תעשה". ועוד תירוץ: "נעשה" הוא תורה שבכתב, ונשמע הוא פירושה, היא תורה שבעל פה.

Questions on this approach: Why not mention this back in verse 3? Why first quote the acceptance of the Written Torah or positive commandments only, and only after four more verses, say that they accept both of them – positive and negative/Written and Oral Torah?

Source 9: Gemara Shabbat 88a-b

דַּרְשׁ רַבִּי סִימַאי: בְּשָׁעָה שֶׁהִקְדִּימוּ יִשְׂרָאֵל לְ"נַעֲשֶׂה" לְ"נִשְׁמָע" בָּאוּ שְׁשִׁים רִיבּוּא שָׁל מַלְאָכֵי הַשָּׁרָת, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קָשְׁרוּ לוֹ שְׁנֵי כְתָרִים, אֶחָד כְּנָגֵד "נַעֲשֶׂה" וְאֶחָד כְּנָגֵד "נִשְׁמָע".

Rabbi Simai taught: When Israel accorded precedence to the declaration "We will do" over the declaration "We will hear," 600,000 ministering angels came

and tied two crowns to each and every member of the Jewish people, one corresponding to “We will do” and one corresponding to “We will hear.”

אמר רבי אלעזר: בשעה שהקדימו ישראל “נעשה” ל”נשמע” יצתה בת קול ואמרה להן: מי גלה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו? דכתיב: “ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו” — ברישא “עשי”, והדר “לשמע”. אמר רבי חמא ברבי חנינא: מאי דכתיב “כתפוח בעצי היער וגו'” — למה נמשלו ישראל לתפוח, לומר לך: מה תפוח זה פרו קודם לעליו, אף ישראל הקדימו “נעשה” ל”נשמע”.

Rabbi Elazar said: When the Jewish people accorded precedence to the declaration “We will do” over “We will hear,” a Divine Voice emerged and said to them: Who revealed to my children this secret that the ministering angels use? As it is written: “Bless the Lord, you angels of His, you mighty in strength, that fulfill His word, hearkening unto the voice of His word” (Psalms 103:20). At first, the angels fulfill His word, and then afterward they hearken. Rabbi Hama, son of Rabbi Hanina, said: What is the meaning of that which is written: “As an apple tree among the trees of the wood, so is my beloved among the sons. Under its shadow I delighted to sit and its fruit was sweet to my taste” (Song of Songs 2:3)? Why were the Jewish people likened to an apple tree? It is to tell you that just as this apple tree, its fruit grows before its leaves, so too, the Jewish people accorded precedence to “We will do” over “We will hear.”

ההוא מינא דחזייה לרבא דקא מעיין בשמעיה, ויתבה אצבעתא דידיה תותי כרעא וקא מיין בהו, וקא מבוען אצבעתיה דמא. אמר ליה: עמא פזינא, דקדמיתו פומיכו לאודניכו, אפתי בפחזותיכו קימיתו. ברישא איבענא לכו למשמע, אי מציתו — קבליתו, ואי לא — לא קבליתו. אמר ליה: אנן דסגינן בשלימותא כתיב בן: “תמת ישרים תנחם”, הנך אינשי דסגן בעלילותא כתיב בהו: “וסלף בוגדים ישדם”.

The Gemara relates that a heretic saw that Rava was immersed in studying *halakha*, and his fingers were beneath his leg and he was squeezing them, and his fingers were spurting blood. Rava did not notice that he was bleeding because he was engrossed in study. The heretic said to Rava: You impulsive nation, who accorded precedence to your mouths over your ears. You still bear your impulsiveness, as you act without thinking. You should listen first. Then, if you are capable of fulfilling the commands, accept them. And if not, do not accept them. He said to him: About us, who proceed wholeheartedly and with integrity, it is written: “The integrity of the upright will guide them” (Proverbs 11:3), whereas about those people who walk in deceit, it is written at the end of the same verse: “And the perverseness of the faithless will destroy them.”

Source 10: Commentary of Malbim on Sefer Shemot, referencing the Gemara

Our sages referred to נשמע on the initial understanding without seeking to understand the reason. Through this, **we will eventually understand the reason behind the mitzvot and their secrets** – this is how the ministering angels function; the angel is a messenger to do Hashem's will; this is his existence, but his essence is that he is a spiritual intellect. Through his actions he becomes a spiritual intellect...

וחז"ל פי' נשמע על ההשכלה תחלה נעשה מבלי חקור אחר הטעם, ועיי"כ נשמע להבין טעמי המצות וסודותיהם והוא רק שמה"ש משתמשים בו, המלאך הוא שליח לעשות דבר ה' וזה קיומו והיותו, ועצמותו הוא שהוא שכל נבדל משכיל בפועל, נמצא ע"י מעשהו נעשה שכל נבדל שהוא עצמותו

Source 11a): Rav Tzuriel

<p>What's the purpose of offering rational reasons for the mitzvot of the Torah? So that a person will serve Hashem not just as a disciplined servant, but that he will also become inspired once he understands the wondrous and sweet reasons behind the mitzvot....</p> <p>Even so, the Malbim's understanding does not solve our problem...why did Bnai Yisrael not say this initially, in verse 3?</p>	<p>מה התועלת ממתן טעמים לחוקי התורה? כדי שהאדם יעבוד את ה' לא רק כעבד ממושמע, אלא גם בלבו יתלהב ויתרגש כאשר מבין בהגיון את הטעמים הנפלאים והמתוקים שיש למצוות התורה...</p> <p>ובכל זאת, תירוצו של המלבי"ם עדיין לא מיישבת את בעייתנו. כי למרות שדבריו נכונים כי "נעשה" מוסב על הציות הממושמע, "ונשמע" היא בענין הבנת הטעם והסוד, מדוע לא אמרו ישראל מטבע לשון זו כבר בפסוק ג',</p>
---	--

11b) Rav Tzuriel's own explanation of the Malbim's approach

He first quotes Rashi:

ספר הברית: מבראשית ועד מתן תורה ומצות שנצטוו במרה :
 Rashi: Sefer HaBerit: from Bereishit until Matan Torah and the mitzvot they were commanded at Mara

What is this "Book of the Covenant"? Rashi explains that Moshe wrote the five Pentateuchs of Torah in two stages. Shortly before his death, that is, when Israel heard the stories in the Torah [here at the end of Parshat Mishpatim], how God dealt with Adam and Eve, and how with the generation of the flood, and the generation of the voyage, and the stories of Abraham, Isaac and Jacob, and the deeds of the Exodus from Egypt, and the matter of the parting of the Red Sea, and the manna and the quails. These stories and

מהו "ספר הברית" הזה? מפרש רש"י כי משה כתב את חמשה חומשי תורה בשני שלבים. בסוף פרשת משפטים מבואר שכתב כל מה שנמצא אצלנו בספר תורה, מפסוק בראשית עד ליום מתן תורה, וזה נקרא "ספר הברית". את ההמשך של התורה עד סוף ספר דברים כתב זמן קצר לפני פטירתו. זאת אומרת כאשר שמעו ישראל את הסיפורים בתורה [כאן בסוף פרשת משפטים], כיצד נהג

the history profoundly affected them, and they came to an understanding of the nature of the connection between God and His people: of providence and salvation, of the uniqueness of Israel. **And that is why they entered into a covenant with God .... These ideas are the heart and soul of the Torah.** What they heard on the 4th of Sivan was only the legal regulations, permissible and forbidden, impure and pure, kosher and unkosher. According to the Torah, they heard "the mishpatim" that day. And they accepted upon them the yoke of the kingdom of heaven, knowing that they were merely earthen vessels, ending in dust; And He is the Creator who invents all, and He who brought them out of the land of Egypt. Rational intellect mandated that they fulfill the demands made of them.

But after Moshe Rabbeinu read before them the whole chain of the formation of the people of Israel, from when Abraham was in distress to Pharaoh and to Avimelech (regarding Sarah his wife), and God chose Isaac and not Ishmael, and chose Jacob and not Esau, and God chose Israel and no other nations; It was then that they began to understand the depth of emotional and emotional significance to God's mitzvot. This aspect of Torah is nowadays called "Jewish thought" (and in the words of Rabbi Kook, "the theoretical side of the Torah"). And is the heart of the Torah....

And so after hearing the children of Israel how God loves them, and also entered into a covenant with them, which half of the blood of the sacrifices preached on the altar (representing God, so to speak) and half of the blood in the vessels preached to themselves. Then all the people said that it is not enough for us to keep the mitzvot as a dry laws, as the King's decree, but we will strive to observe נשמע to understand the reason and the secret of every mitzvah.

And this is the difference between what is said in verse 3 and what is said in verse 7. In verse 3 it says "we will do" alone and here it says "we will do and we will listen". That is, after observing the mitzvah as simple without seeking a reason, we must engage in an inner understanding of the meaning of the mitzvah.

ה' עם אדם הראשון וחוה, וכיצד עם דור המבול, ודור הפלגה, וסיפורי אברהם יצחק ויעקב, ומעשי יציאת מצרים, וענין קריעת ים הסוף, ופרשת המן והשליו, ומלחמת עמלק וכו'. **סיפורי כל ההיסטוריה הזאת השפיעו עליהם עמוקות, והגיעו להבנה מה טיב הקשר בין ה' ועמו, מה ענין ההשגחה וההצלה, מה ענין יחודיותם של ישראל. והרי משום זה נכנסו לברית עם הקב"ה ע"י הזאת הדם. רעיונות אלו הם הלב ומרכז התורה.** אבל מה ששמעו ביום ד' סיון היה רק התקנון החוקי, מה מותר לעשות ומה אסור, מה טמא ומה טהור, מה כשר ומה פסול. לפי המקרא, שמעו ביום ההוא "את המשפטים". והם קבלו עליהם עול מלכות שמים ביודעם שהם אך ורק כלי עפר, שסופם לעפר; והוא הבורא ממציא כל, והוא שהוציאם מארץ מצרים. והשכל מחייב שיקיימו דרישותיו מהם...

אבל אחרי שמשו רבנו קרא לפניהם את כל השתלשלות התהוותם של עם ישראל, ממתן שאברהם היה במצוקה אצל פרעה ואצל אבימלך (בענין שרה אשתו), וה' בחר ביצחק ולא בישמעאל, ובחר ביעקב ולא בעשיו, ובחר ה' בישראל ולא באומות אחרות; מאז התחילו להבין עומק משמעות רגשית נפשית לציווי ה'. מקצוע זה בתורה נקראת בימינו "מחשבת ישראל" (ובלשון הרב קוק, "הצד העיוני שבתורה"). והיא הלב המרכזי של התורה.

ולכן אחרי ששמעו בני ישראל כיצד ה' מחבב אותם, וגם נכנס עמהם בברית, אשר חצי הדם של הקרבנות הטיפו על המזבח (המייצג את ה', כביכול) וחצי הדם שבכלי הטיפו עליהם עצמם. ואז אמרו כל העם לא די לנו שנקיים המצוות כחוק יבש, כגזר דין המלך, אלא נתאמץ לקיים "נשמע" להבין טעם וסוד של כל מצוה מצוה ומצוה.

וזהו ההבדל מה בין הנאמר בפסוק ג' לנאמר בפסוק ז'. כאן כתוב "נעשה" לבד וכאן כתוב "נעשה ונשמע". כלומר אחרי קיום המצוה כפשוטה בלי חיפוש טעם, עלינו לעסוק בהבנה פנימית של משמעות המצוה.

Source 12: Rav Ronen Neuwirth A"H: Rav Kook's Approach

Ordinarily, we tend to perceive this statement, as a statement of resignation and submission. The people of Israel, having witnessed miracles and wonders, are willing to surrender themselves completely to G-d's will out of absolute belief in His infinite power and wisdom. There is no doubt that reaching the level of a person capable of waiving his desires before the Creator is a very lofty spiritual achievement. But is this the whole secret of the angels?... Most world religions are based on the same foundation - the submission of the believer towards God....

Rav Kook in מאמרי הראי"ה:

Everything embedded in nature does not need to be heard and learned, the bee builds its hive with the most complete numerical accuracy, without hearing of lessons in engineering, because it is engraved in nature. Any inner wisdom embedded in nature does not need any advance study, as it can be felt. The deeds can be done without the need for prior hearing. An artist, for example, is able to create works of art thanks to natural talent, even without hearing a single lecture in art. After all, learning and hearing lessons can help an artist develop and perfect his natural talent.

And in the spiritual world the higher spiritual beings do not need hearing before their actions, because their holiness is natural to them. The guardian angels do not need to hear G-d - they feel the will of G-d in the most natural way and so they immediately begin to act...

Only human beings ...need to exert an effort to return to their pure psychic nature. And we are at Mount Sinai - we have come to this supreme virtue, and we have become pure natural Jews - and for that reason we said *na'aseh* before *nishma*, rising above all the false culture of mankind. "

As we stood before Mount Sinai, we felt the Torah in the most natural way. We did not need to hear God's word first because we felt His will. Hearing was only secondary, in order to develop and direct our new / old natural sense - the Holy Torah.... This is the secret of Torah study. The Torah is not external to us. At the beginning of a Torah book, we must understand that unlike any wisdom that adds external

באופן רגיל, נוטים אנו לתפוס אמירה זו, כהצהרה של התבטלות והכנעה. עם ישראל, לאחר שחזה בניסים ובנפלאות, מוכן להתמסר כליל לרצונו של הקב"ה מתוך אמונה מוחלטת בכוחו ובחכמתו האינסופית. אין כל ספק, שהגעה למדרגה באדם מסוגל לבטל רצונותיו ותשוקותיו בפני הבורא הינה מדרגה גבוהה. אמנם, האם זהו כל הסוד של נעשה ונשמע אשר מלאכי השרת משתמשים בו? אם כן, הרי שאנו בבעיה. מרבית הדתות שבעולם מבוססות על אותו היסוד – התבטלות המאמין כלפי האל. דתות אלו דורשות מהמאמין הקרבה של חלק מרצונותיו וביטול מקצת ממחשבתו העצמית והמוגבלת. יתכן והיינו הראשונים וזוהי זכותנו. יתכן ואנו עושים זאת באופן טוב וטהור יותר מאחרים, אך האם זהו כל הסוד?

הרב קוק, במאמרי הראי"ה (א' עמ' 171) מביא הסבר עמוק ויסודי לגבי הסוד הפנימי של "נעשה ונשמע."

"כל דבר החקוק בטבע אינו צריך לשמיעה וללמוד, הדבורה בונה את תאי כוורתה בדיוק המספרי ביותר שלם, בלי שמיעה של שעורים בהנדסה, מפני שכך חקוק בטבעה."

כל חכמה פנימית המוטבעת בטבע, אינה צריכה כל לימוד מוקדם, כיוון שניתן לחוש אותה. ניתן לעשות את המעשים ללא צורך בשמיעה מוקדמת. אומן לדוגמה, מסוגל ליצור יצירות אומנות בזכות כשרון טבעי, גם ללא שמיעת ולו הרצאה אחת באומנות. אעפ"כ, לימוד ושמיעה של שיעורים יכולה לסייע לאומן לפתח ולשכלל את כשרונו הטבעי.

ובעולם הרוחני אין היצורים הרוחניים העליונים צריכים שמיעה לפני מפעליהם, מפני שקדושתם היא להם טבעית.

מלאכי השרת אינם צריכים לשמוע את הקב"ה – הם חשים את רצון ה' באופן הטבעי ביותר וע"כ מיד נגשים הם למעשה. רק בני אדם העלולים להיות נבוכים על ידי מהומות המדע המזויף, צריכים התאמצות לשוב אל הטבע הטהור הנפשי שלהם. ואנחנו במעמד הר סיני... באנו לידי המעלה העליונה הזאת, ונהיינו ישראלים טבעיים טהורים... ובשביל כך הקדמנו נעשה לנשמע, למעלה מכל התרבות המזויפת של האנושיות."

information to us, Torah study taught us about ourselves and helps us to reveal and discover our true nature. External information comes to reinforce and strengthen inner awareness.

Rav said that a person does not study Torah except from a place where his heart desires" (Avodah Zara 19). The highest virtue in Torah study is the virtue of learning from connection and inner identification - "the place where one's heart desires". Indeed, in the beginning one must adopt the initial understanding of "we will do and listen", the degree of submission, but one should never be satisfied with it and see in it the essence of Torah study. A person must adopt the outer framework and eventually become his inner doctrine, as the sages demanded: Initially the Torah is identified with G-d's name and in the end, it's identified with the name of the person learning, as it says: Initially the Torah is called by the name of the Holy One, Blessed be He, but ultimately it is called by the name of the one who studies it. As it is first stated: "His delight is in the Torah of the Lord," and in the continuation of the verse it states: "And in his Torah he meditates day and night." This teaches that through study one acquires ownership, as it were, of the Torah.

בעמדנו לפני הר סיני, שבנו להרגיש את התורה באופן הטבעי ביותר. לא הוצרכנו לשמוע תחילה את דבר ה' כיוון שחשנו את רצונו. השמיעה הייתה אך משנית, על מנת לפתח ולהכווין את החוש הטבעי החדש/ישן שלנו – התורה הקדושה, ולפיכך הקדמנו נעשה לנשמע.

זהו סודו של לימוד התורה. אין התורה חיצונית לנו. בפתחינו ספר קודש, עלינו להבין שבניגוד לכל חכמה המוסיפה לנו מידע חיצוני (וע"כ נקראת חכמה חיצונית), לימוד התורה מלמדנו על עצמנו ומסייע בעדנו לחשוף ולגלות את הטבע האמיתי שלנו. המידע החיצוני בא לתגבר ולחזק את המודעות הפנימית.

"אמר רב אין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ" (עבודה זרה י"ט). המעלה העליונה בלימוד תורה הינה מעלת הלימוד מתוך חיבור והזדהות פנימית – "מקום שלבו חפץ". אכן, בראשית הדרך חייב אדם לאמץ את ההבנה הראשונית של "נעשה ונשמע", מדרגת ההתבטלות, אך לעולם אין להסתפק בה ולראות בה את תמצית לימוד התורה. אדם חייב לאמץ את המסגרת החיצונית ולהפכה לבסוף לתורתו הפנימית, כפי שדרשו חז"ל: "... ואמר רבא בתחילה נקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא ולבסוף נקראת על שמו שנאמר בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה" (שם).